

Täysistunto

Perjantai 9.5.2025 klo 13.00—13.29

Täysistunto alkoi klo 13.00. Täysistunto päättyi klo 13.29.

Puhetta johti ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko (13.00—13.29).

1. Nimenhuuto

Nimenhuutoraportti Liite 1A

Toimitettiin nimenhuuto.

2. Ilmoituksia

2.1. Hallituksen esitykset

Valtioneuvosto on 8.5.2025 antanut hallituksen esitykset HE 43-46/2025 vp.

2.2. Vastaukset kirjallisiin kysymyksiin

Eduskunnalle ovat saapuneet vastaukset kirjallisiin kysymyksiin KK 94-104, 106-116, 119, 120, 122-125/2025 vp.

2.3. Kansalaisaloitteet

Eduskunnalle on 6.5.2025 toimitettu kansalaisaloite KAA 2/2025 vp: Oulaskankaan sairaalassa tulee mahdollistaa ympärivuorokautinen perusterveydenhuollon päivystys.

2.4. Kansalaisaloitteet

Eduskunnalle on 8.5.2025 toimitettu kansalaisaloite KAA 3/2025 vp: Kissojen vapaana pitäminen kiellettävä.

2.5. Kertomukset

Eduskunnalle on annettu Pohjoismaiden neuvoston Suomen valtuuskunnan toimintakertomus 2024 (K 2/2025 vp).

3. Ulkoasiainvaliokunnan täydennysvaali

Vaali VAA 37/2025 vp

Pöytäkirja PTK 48/2025 vp

Vaaleja

Eduskunta valitsi ulkoasiainvaliokunnan varajäseneksi edustaja Arto Satosen.

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 11/2025 vp

Valiokunnan mietintö HaVM 12/2025 vp

Ensimmäinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Käsittelyn pohjana on hallintovaliokunnan mietintö HaVM 12/2025 vp. Yleiskeskustelu asiasta päättyi 8.5.2025 pidetyssä täysistunnossa.

Yleiskeskustelussa edustaja Eemeli Peltosen on edustaja Saku Nikkasen kannattamana ehdottanut, että lakiehdotus hyväksytään vastalauseen 1 mukaisena.

Tulkki esitti selonteon ruotsiksi.

Selonteko hyväksyttiin.

36 §

Mietintö ”jaa”, Eemeli Peltosen ehdotus ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 100, ei 51; poissa 48 (äänestys 1). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

38 a §

Mietintö ”jaa”, Eemeli Peltosen ehdotus ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 99, ei 51; poissa 49 (äänestys 2). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

39 §

Mietintö ”jaa”, Eemeli Peltosen ehdotus ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 100, ei 51; poissa 48 (äänestys 3). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

114 §

Mietintö ”jaa”, Eemeli Peltosen ehdotus ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 100, ei 51; poissa 48 (äänestys 4). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

114 a §

Mietintö ”jaa”, Eemeli Peltosen ehdotus ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 101, ei 51; poissa 47 (äänestys 5). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

115 §

Pöytäkirja PTK 48/2025 vp

Mietintö ”jaa”, Eemeli Peltosen ehdotus ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 96, ei 50; poissa 53 (äänestys 6). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 11/2025 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.

5. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi puolustusvoimista annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 6/2025 vp

Valiokunnan mietintö PuVM 4/2025 vp

Toinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotukset, joiden sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. — Keskustelua. Edustaja Kiuru, Pauli. [Hälinää — Puhemies koputtaa]

Keskustelu

13.05 Pauli Kiuru kok: Arvoisa rouva puhemies! Esitys on niin sanottu Nato-muutoslaki, ja hallitusohjelman mukaisesti näitä muutoksia tehdään, koska Naton jäsen olemme. On lukuisia lakeja, joihin täytyy tehdä tarkennuksia Nato-jäsenyyden vuoksi.

Käsittelimme tätä hallituksen esitystä puolustusvaliokunnassa. Mietintö on yksimielinen, ja asiasta antoivat lausunnon perustuslaki- ja ulkoasiainvaliokunta. Otan tässä joitakin nostoja tästä mietinnöstä:

Ensinnäkin varusmiesten ja kertausharjoituksiin osallistuvien osalta tilanne säilyy ennallaan. Heidän velvollisuutensa palvelukseen nimenomaan ulkomailla säilyy muuttumattomana. Myös jatkossa edellytetään asianomaisten suostumusta, siis tilanteessa, jossa varusmiehiä tai kertausharjoitukseen osallistuvia käytettäisiin muuhun kuin Suomen sotilaalliseen puolustamiseen.

Sitten edelleen nostona: vaarallisiin tehtäviin asevelvollisia ei voida käyttää lainkaan, jos kyse ei ole nimenomaan Suomen sotilaallisesta puolustamisesta.

Sitten kiinteistöjen ottaminen tilapäisesti käyttöön laajenee puolustuksellisessa tarkoituksessa. Tämä oli asia, johon myös perustuslakivaliokunta otti kantaa, piti sitä välttämättömänä ja syitä painavina yhteiskunnallisesta tarpeesta johtuen. Puolustusvoimillahan tämä oikeus on aikaisemmin ollutkin, mutta jatkossa mahdollisuus laajenee, koska puolustusyhteistyön ja Pohjois-Atlantin liiton yhteisten harjoitusten vuoksi ja muiden tarpeiden vuoksi tällainen muutos on syytä tehdä, että kiinteistöjä voidaan ottaa tilapäisesti käyttöön.

Lopuksi, rouva puhemies, tiedustelusta: Nato-yhteistyön myötä 2019 voimaan tulleet tiedustelu-oikeudet syvenevät, mutta se ei muuta sitä tosiasiaa, että tiedusteluvalvontavaltuutetulla Suomessa on edelleen pääsy kaikkeen tarvittavaan tietoon. Mitään massavalvontaa ei siis tehdä. Puolustusvaliokunta korostaa tiedonsaantioikeutta valiokunnille täysimääräisesti, kun Nato-yhteistyötä tehdään. Siis valiokunnille ja ylipäätään eduskunnalle tietoa on saatava oma-aloitteisesti ja oikea-aikaisesti ministeriöistä, koska tämä koetaan erittäin tärkeäksi luottamuksen ja parlamentaarisen toimintatavan vuoksi. — Kiitos.

Pöytäkirja PTK 48/2025 vp

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Koponen.

13.08 **Ari Koponen ps:** Arvoisa rouva puhemies! Esityksen tavoite on tosiaan päivittää lainsäädäntöä Suomen Nato-jäsenyyden vuoksi, jotta puolustusjärjestelyt ja yhteistyö Naton kanssa voidaan toteuttaa tehokkaasti ja lainmukaisesti.

Puhemies! Pidän hyvänä, että asevelvollisten osallistuminen Nato-tehtäviin on mahdollista vain vapaaehtoisesti annetun suostumuksen perusteella. Tehtävät rajataan koskemaan vain muita kuin vaarallisia tehtäviä, ellei kyse ole Suomen omasta sotilaallisesta puolustamisesta.

Puhemies! Esitys on oikein kannatettava, ja suuren valiokunnan puheenjohtaja Autto perkaa tätä kohta hieman tarkemmin vielä. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Hänninen.

13.09 **Juha Hänninen kok:** Kunnioitettu rouva puhemies! Turvallisuusympäristömme on muuttunut pysyvästi: Suomi on nyt osa liittoumaa, jonka yhteinen puolustus on meidänkin puolustuksemme perusta. On tärkeää, että lainsäädäntömme vastaa tätä todellisuutta. Hallituksen esitys puolustusvoimista annetun lain muuttamisesta on siksi välttämätön askel kohti yhteistä puolustusta.

Arvoisa rouva puhemies! Tämän lakimuutoksen myötä Suomen puolustus selkiytyy osana liittokunnan yhteistä puolustusta. Puolustusvoimien tehtäväkenttään lisätään nyt nimenomaisesti Pohjois-Atlantin liiton yhteinen puolustus. Samalla täsmennetään, miten Puolustusvoimat voi pyytää ja vastaanottaa kansainvälistä apua sekä käyttää kiinteistöjä ja liikkumisen rajoituksia osana yhteisiä puolustustoimia.

Puolustusvaliokunta on tarkastellut esitystä huolellisesti ja tehnyt siihen perusteltuja täsmennyksiä. Valiokunta toteaa, että vaikka laki mahdollistaa jo nyt yhteistyön Naton kanssa, on tärkeää, että yhteinen puolustus kirjataan selkeäksi osaksi Puolustusvoimain lakisääteistä tehtävää. Tämä tuo juridista selkeyttä ja tukee Puolustusvoimain käytännön työtä.

Arvoisa rouva puhemies! Erityisen tärkeää on, että valiokunta tuo esiin asevelvollisten roolin. Varusmiehiä tai kertausharjoitukseen osallistuvia asevelvollisia ei voida käyttää vaarallisiin Nato-tehtäviin ilman nimenomaista suostumusta. Tämä on linjassa perusoikeuksien kanssa ja osoitus vastuullisesta sääntelystä. Myös kiinteistöjen käyttöä ja liikkumista koskevat säännökset saivat valiokunnassa huomiota. Tilapäinen käyttö mahdollistetaan puolustuksen ja harjoitustoiminnan tueksi, mutta samalla omaisuudensuoja ja liikkumisvapaus turvataan sääntelyn täsmällisyydellä. Tämä on hyvä tasapaino kansallisen turvallisuuden ja kansalaisoikeuksien välillä.

Arvoisa rouva puhemies! Valiokunta on kiinnittänyt erityistä huomiota myös siihen, että ulkomaalaisten joukkojen ja omaisuuden suojaaminen yleisellä alueella on toteutettava tiiviissä yhteistyössä poliisin kanssa. Puolustusvoimien tehtävien on oltava tarkkarajaisia ja selkeästi kohdennettuja. Samalla kuitenkin on tärkeää, että meillä on kyky suojata liittolaistemme toimintaa tilanteissa, joissa se on välttämätöntä.

Haluan kiittää puolustusvaliokuntaa asiantuntevasta työstä. Mietintö osoittaa, että eduskunta on sitoutunut tekemään huolellista lainsäädäntötyötä, joka nojaa laillisuuteen ja turvallisuuteen. Meidän on oltava varautuneita, ja tämän lain päivittäminen on tärkeä osa sitä. Suomen turvallisuus perustuu kykyymme toimia yhdessä niin nyt kuin tulevaisuudessa. — Kiitos.

Pöytäkirja PTK 48/2025 vp

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Räsänen, Joona.

13.12 **Joona Räsänen sd:** Arvoisa puhemies! Itse tähän lainsäädännön sisältöön ei itselläni ole muita huomioita kuin se, että tässä on syytä edetä juuri niin kuin puolustusvaliokunta omassa mietinnössään viitoittaa. Mutta enemmänkin silmääni sattui tuosta puolustusvaliokunnan mietinnöstä mielenkiintoinen pohdinta liittyen siihen, ovatko nämä Nato-asiat tänä päivänä ulkopoliittikaa vai puolustuspolitiikkaa. Varmasti kaikki me ajatteleimme, että sekä—että: totta kai kysymys on edelleen ulkopoliitikasta ja puolustuspolitiikasta. Mutta kun nyt verrataan siihen aikaan, kun me olimme vielä kumppaneita, nytten tätä, kun me olemme täysiä jäseniä, niin ihan ymmärrettävästi tässä puolustusvaliokunnan mietinnössä korostuu nyt enemmänkin puolustuspolitiikan rooli. Ne asiat, joita me Natossa teemme, ovat pitkälti puolustuspolitiikkaa.

No, miksi tämä on merkityksellistä? Sehän liittyy juuri siihen, mitä asiaa myös puolustusvaliokunta tässä omassa mietinnössään käsittelee, eli kuka tässä talossa eli eduskunnassa vastaa viime kädessä näiden asioiden käsittelystä: ovatko nämä ulkoasiainvaliokunnan rootelia vai puolustusvaliokunnan rootelia? Puolustusvaliokuntahan tässä lähtee siitä, että juuri näistä edellä mainituista syistä — koska tästä Nato-kysymyksestä pitkälti on tullut enemmän puolustuspolitiikkaamme — puolustusvaliokunnan rooli korostuu. En ole asiantuntija arvioimaan, miten on järkevä menetellä, mutta huomaan vain, että tämä on varmaan sellainen asia, josta olisi ihan järkeväkin käydä keskustelua.

Eduskunnan päässähän siitä asiasta, mikä valiokunta vastaa mistäkin asiasta, säädetään meillä niin työjärjestyksessä kuin toisaalta valiokuntaoppaassa. Olisikin varmaan syytä, että nyt sitten puhemiesneuvoston johdolla käytäisiin pohdinta siitä, onko syytä näitä käytäntöjä tässä talossa muuttaa, minkä valiokunnan pääasialliselle vastuulle jatkossa nämä Nato-asiat kuuluvat. Tässä yhdyn kyllä niihin huomioihin, joita puolustusvaliokunta on mietintöönsä kirjoittanut.

Mutta sitten sanon sen, että minusta ei ole kuitenkaan hyvä asia se, että tätä muutosta siitä, mikä valiokunta käsittelee mitään asiaa, määritellään näissä yksittäisten valiokuntien mietinnöissä, koska sen jälkeen jokainen valiokunta totta kai omassa mietinnössään kirjoittaa, että heille pitää vielä antaa enemmän valtaa siitä ja tästä ja tuosta asiasta. Senpä takia olisi hyvä, että tätä asiaa hieman laajemmin nyt esimerkiksi puhemiesneuvosto sitten tarkastelisi, pitääkö tehdä muutoksia nykyiseen työjärjestykseen tai valiokuntaoppaaseen sillä osin, miten uudessa maailmantilanteessa, kun olemme nyt Naton jäseniä, näitäkin asioita tässä talossa käsitellään. Mutta yhdyn kyllä siihen, että tämä puolustusvaliokunnan huomio on nyt syytä noteerata tässä, kun tätä asiaa pohditaan jatkossakin.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Autto.

13.15 **Heikki Autto kok:** Arvoisa rouva puhemies! Tässä kollegat ovat puhuneet hyvin tästä tärkeästä asiasta puolustusvoimista annetun lain muuttamisen osalta. Edustajat Kiuru ja Koponen ja Hänninen käyttivät hyvät puheenvuorot tämän mietinnön sisällöstä, ja haluan itsekin kiittää puolustusvaliokuntaa ripeästä ja perusteellisesta työstä mietinnön laadinnassa ja tietysti kiittää puolustusministeri Häkkästä siitä, että Nato-jäsenyyden juridisen kehikon lakihankkeita on viety ripeästi ja määrätietoisesti eteenpäin. On tärkeää, että lainsäädäntöpohja Suomen Nato-jäsenyyden osalta on kunnossa.

Pöytäkirja PTK 48/2025 vp

Tässä taitavana tunnettu edustajakollega Räsänen myös pohdiskeli edellä hyvin sitä, onko tämä arkitodellisuudeksi muuttunut Nato-jäsenyys nyt Suomessa enemmän ulko- vai puolustuspolitiikkaa. Yhden sellaisen politiikkalohkon voin tässä myös mainita, jossa se on aivan keskiössä. Puolustuspolitiikastahan on tullut Suomen Eurooppa-politiikan keskeinen ydin. Tässä on tietysti tapahtunut viime vuosina aivan ilmeisistä syistä valtava muutos Suomen suhtautumisessa. Kun vielä EU:n edellistä perussopimusta uudistettaessa nimenomaan Suomi oli se maa, joka kaikkein vähiten halusi EU:lle minkäänlaista puolustusulottuvuutta, niin nyt tietysti Suomi on ehkäpä se kaikkein aktiivisin jäsenmaa siinä, miten Euroopan yhteistä puolustusta voitaisiin vahvistaa, ja juuri tänäänkin suuri valiokunta tulee käsittelemään esimerkiksi komission ReArm Europe -ehdotusta.

No, totta kai, arvoisa rouva puhemies, Nato on käytännössä kuitenkin se puite, jossa myös eurooppalaisen puolustuksen vahvistamista tehdään, ja siksi tämä nyt käsittelyssä oleva puolustusvaliokunnan mietintö on tärkeä. Suomen oma puolustusratkaisu, jota kansainvälisesti suuresti arvostetaan, perustuu laajan reservin kouluttamiseen ja sitä kautta saatavaan kykyyn turvata koko maan puolustus. Tämä puolustusratkaisu tietysti meillä säilyy tulevaisuudessakin, ja uskon vahvasti, että muutkin Euroopan maat tulevat sen omaan käyttöönsä palauttamaan. Näinpä ollen, kun Suomessa asevelvollisilla on aivan keskeinen rooli puolustusratkaisussamme, on tärkeää, että kun nyt Suomen puolustus on osa yhteistä liittokunnan puolustusta, niin tämä asevelvollisten asema sitten osana tätä puolustusta myös lainsäädännöllisesti selkiytyy.

Arvoisa rouva puhemies! Näillä muutamilla sanoilla toivotan hyvää Eurooppa-päivää kaikille.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kemppi.

13.18 Hilikka Kemppi kesk: Arvoisa rouva puhemies! Lämmin kiitos suuren valiokunnan puheenjohtaja Autolle hyvästä puheenvuorosta ja erityisesti sen sisällöstä. Tämän esityksen tarkoitus on päivittää lakia puolustuksesta Nato-jäsenyyden myötä, ja siitä haluan kiittää ministeriä, että tällaiset lait tuodaan ajoissa ja ennakoiden tänne taloon.

Tarkennuksia tässä laissa tulee kansainväliseen apuun ja muun muassa kiinteistöihin, ja niitä totta kai on puitu varmasti valiokunnassa asianmukaisesti. Tuen vahvasti tätä kokonaisuutta.

Pidän myös tärkeänä, että hallitus vie viime vaalikaudella päätettyjä laajoja, koko ikäluokkaa koskevia kutsuntoja eteenpäin. Tällä hallituskaudella niitä on päätetty tukea, ja niiden olisi jo pitänyt tulla voimaan. Toivon, että niitä voimakkaasti viedään eteenpäin. Nimittäin uskon, että ne myös osaltaan tulevat vahvistamaan puolustustahtoa ja sitä kautta koko ikäluokan osallistumista turvallisuuskysymyksiin.

Kiinnostuksen kansainvälisiin tehtäviin tulee olla luonnollinen osa varusmiespalvelusta jo aivan alkumetreiltä asti, ja uskon, että myös tämä Nato-kysymys on sellainen, josta kutsunnoissa jo kannattaisi keskustella.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Pauli Kiuru.

13.20 Pauli Kiuru kok: Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Räsänen puuttui hyvin ja aivan aiheellisesti käsittelyjärjestykseen ja vallanjakokysymyksiin: puhummeko puolustuspolitiikasta vai ulko- ja turvallisuuspolitiikasta vai molemmista, ja kuka niitä käsittelee ja

Pöytäkirja PTK 48/2025 vp

missä valiokunnassa? Itse asiassa ulkoasiainvaliokunta omassa lausunnossaan on tähän asiaan ottanut ainakin jossain määrin kantaa:

1) Valiokunta toteaa, että Nato-jäsenyydellä on merkittäviä vaikutuksia puolustushallintoon ja puolustuspolitiikkaan. No, tämä on itsestäänselvyys.

2) Valiokunta korostaa, että Nato-jäsenyyden vaikutukset koskevat puolustuspolitiikan lisäksi ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa. Eli tullaan juuri siihen asiaan, mitä edustaja Räsänen nosti esille.

Ja sitten johtopäätös numero 3: Nato-asioiden kansallinen valmistelu edellyttää kokonaisvaltaista ulko-, turvallisuus- ja puolustuspolitiikan tarkastelua.

Otan tähän nyt käytännön esimerkin. Meillä on eduskuntaan tulossa esitys Ottawan sopimuksesta irtautumisesta. Itse näkisin, että ajuri siinä asiassa on puolustuspolitiikka. Se on puolustuspoliittinen ratkaisu tässä turvallisuuspoliittisessa tilanteessa. Puolustusvoimilla pitää olla työkalut, edellytykset, lainsäädäntöpohja, varastot ja koulutus- ynnä muut asiat kunnossa, koska tiedämme, miten sodankäyntitapa on hieman erilainen kuin mitä esimerkiksi kymmenen vuotta sitten ajateltiin: massamainen jalkaväen käyttö, jalkaväkimiinojen käyttö ja näin poispäin. Sitä aseistusta tarvitaan, laki käsitellään täällä, ja näen, että se on puolustuspoliittinen ratkaisu. Mutta en kiistä sitä, että siinä on erittäin vahva ja merkittävä ulkopoliittinen näkökulma mukana, koska Ottawan sopimukseen on liittynyt laaja joukko maita ja sillä, miten Suomi tässä asiassa reagoi, on myös ulkopoliittisia vaikutuksia ja näkökulmia.

Itse koen, että sitä on jossain määrin kyllä liioiteltu, että tällä mahdollisella Ottawan sopimuksesta irtautumisella olisi Suomen maineelle negatiivisia vaikutuksia. Itse asiassa ajattelen jopa niin päin, että tässä tilanteessa Euroopassa ja Natossa voidaan katsoa hyvällä sitä, että Suomi kantaa vastuun itärajastaan, ja tämän suuntaisia linjauksia tuntuu tulevan Baltian maista ja muun muassa Puolasta.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Niemi.

13.22 **Veijo Niemi ps:** Arvoisa rouva puhemies! Ulkoasiainvaliokunnan jäsenenä ja puolustusvaliokunnan varajäsenenä olen tässä aivan ehdottomasti sitä mieltä, että ensinnäkin erittäin tärkeätä on se, että Suomi on Naton täysjäsen, ja se, että meillä on USA:n kanssa kahdensivlinen DCA-sopimus. Ja kuten edustaja Kiuru tässä lausui, sehän oli meillä ulkoasiainvaliokunnassa mietinnössä ja lausunnossa, ja lausuimme siitä puolustusvaliokunnalle. Se on minun mielestäni pääasiassa tärkeätä, että se on myöskin molemmissa näissä valiokunnissa käsitelty.

Nostan tässä ainoastaan yhden asian, kun itse olen tuolla Pirkanmaalla reserviläistöminnassa paljon mukana ja olen myöskin Satakunnan lennostossa kotiuttamisjuhlissa ja sitten taas kutsuntalautakunnissa tuolla omassa kunnassani. Siellähän on varsin kovaa noussut esille nimenomaan tämä, voidaanko varusmiehiä ja reserviläisiä tulevaisuudessa tulla käyttämään Nato-tehtävissä muuallakin kuin omassa maassamme. Tämä on nyt ehdottoman tärkeää, ja hyvä, että se asia tulee tässä täysin selväksi. Elikkä ainoastaan vapaaehtoisuuteen perustuen voidaan komentaa Nato-tehtäviin muualla kuin Suomessa. Tietysti sillä kohtaa, jos oma Suomemme on uhattuna, on aivan luonnollista, että silloin kaikki osallistuvat puolustustoimiin. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Limnell.

Pöytäkirja PTK 48/2025 vp

13.24 Jarno Linnell kok: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Tässä on ollut erittäin hyvää keskustelua.

Kun lähtee tästä turvallisuusympäristön analyysistä liikkeelle, niin kyllä tässä tulee kielämättä vähän mietittyä, elämmekö jossain määrin vähän menneessä ajassa, koska tällaiset dikotomiat, joiden kautta me tykätään asioita ajatella, eli laitetaan lokerikkoihin hieman mustavalkoisesti, eivät kyllä ainakaan minun mielestäni enää tämän päivän turvallisuusympäristöä vastaa. Esimerkiksi miten erotamme sodan ja rauhan välisen rajan? Mikä on sisäistä turvallisuutta, mikä on ulkoista turvallisuutta? Mikä on puhtaasti kansallista ja mikä on puhtaasti kansainvälistä turvallisuutta? Tämä edustaja Kiurun nostama esimerkki Ottawan sopimuksesta on minun mielestäni siinä varsin toimiva. Tätä keskustelua me varmasti tullaan kyllä jatkossakin tarvitsemaan.

Kun tässä edellisessä puheenvuorossa puhuttiin vapaaehtoisuudesta, niin nostaisin myös kantahenkilökunnan esille, jonka keskuudessa, esimerkiksi upseeristossa, näistä asioista edelleenkin keskustellaan varsin aktiivisesti.

Tähän edustaja Räsänen tarpeellisesti nostamaan asiaan ulkoasiainvaliokunnan ja puolustusvaliokunnan välisestä roolijaosta: Kyllä, tästä on meillä puolustusvaliokunnassa puhuttu ja minun mielestäni pitääkin puhua ja nimenomaan nyt tämän turvallisuusympäristön todellisuuden näkökulmasta. Mutta kyllähän tässä korostuu myöskin — mikä minun ymmärtääkseni toimii varsin hyvin — näiden kahden valiokunnan keskinäinen tiedonvaihto ja esimerkiksi yhteiskuulemiset tietyissä asioissa. Mutta uskon, että tähän kysymykseen me tullaan vielä palaamaan ja ehkä vähän määrittelemään uudelleenkin, mikä tämä tehtävä- ja vastuunjako näissä erilaisissa kysymyksissä on.

Nostan vielä viimeisenä esimerkkinä nyt sodan ja rauhan välimaastossa tänäänkin tapahtuvan hybridi vaikuttamisen. Sehän on niin sanotusti myöskin valiokuntarajat ylittävä vaikuttamisen ja politiikan aihe. Eli me eletään sellaisessa turvallisuusympäristössä, jossa on yhä vaikeampi lokeroida näitä asioita, ja silloin se tarkoittaa minun mielestäni myöskin vähän valiokuntien roolien uudelleen harkitsemista ja sitten toisaalta myöskin lisääntyvää yhteistoiminnan tarvetta.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kiuru, Pauli.

13.26 Pauli Kiuru kok: Arvoisa rouva puhemies! Vielä tähän vallanjakokysymykseen: Oikeastaan tässä yhteydessä kiitoksia jaan tasavallan presidentille, joka on Puolustusvoimain ylipäällikkö. Hänellä ei ole perustuslaillista velvollisuutta tai muuta lainsäädännöllistä velvollisuutta pitää kokouksia tai tapaamisia yhdessä valiokuntien kanssa, mutta presidentti Stubbilla on tällainen tapa, ja se on mielestäni erittäin hyvä liike. Esimerkiksi puolustusvaliokuntana olemme tainneet olla viisi tai kuusi kertaa presidentin kanssa tapaamisissa, ja näissä tapaamisissa luottamuksellisessa ilmapiirissä presidentti voi avata ajatuksiaan ulko- ja turvallisuuspolitiikasta ja puolustuspolitiikasta, ja sitten vierailevat valiokunnat kukin vuorollaan — ulkoasiainvaliokunta, puolustusvaliokunta ja mahdollisesti muutkin valiokunnat — voivat kertoa niistä näkemyksistä, joita liittyy näihin asioihin. On erittäin tärkeätä, että instituutiot keskustelevat myös epämuodollisesti ja luottamuksellisessa hengessä asioista. Tämä on se tapa, jolla tätä yhteiskuntaa näissä tärkeissä asioissa vietään eteenpäin. Ja ei ole tietenkään sattuma, että näissä lausunnoissa ja mietinnöissä on korostettu eduskunnan ja valiokuntien tiedonsaantioikeutta valtioneuvoston ja ministeriön suunnista.

Pöytäkirja PTK 48/2025 vp

Keskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyt, hallituksen esitykseen HE 6/2025 vp sisältyvät 1.—9. lakiehdotuksen. Lakiehdotusten toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

6. Lakialoite laiksi lapsiasiavaltuutetusta annetun lain muuttamisesta

Lakialoite LA 1/2025 vp Sofia Virta vihr ym.

Lähetekeskustelu

Asia poistettiin päiväjärjestyksestä.

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi päästökauppalain ja energiavirastosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 24/2025 vp

Valiokunnan mietintö TaVM 7/2025 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 13.5.2025 pidettävään täysistuntoon.

8. Seuraava täysistunto

Eduskunnan seuraava täysistunto on tiistaina 13.5.2025 klo 14.00.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Tämä täysistunto on päättynyt. Toivotan kaikille oikein hyvää äitienpäivää ja viikonloppua!

Täysistunto lopetettiin klo 13.29.

Pöytäkirjan vakuudeksi: